

příliš neliší od stanoviska Vrchního soudu v Praze. Okolnost, že jeden z manželů jest nearijcem, sama o sobě nestačí k odůvodnění hlubokého rozvratu, jestliže však v důsledku této okolnosti nastanou další překážky, znemožňující nebo značně ztěžující účel manželství, jest na hluboký rozvrat usouditi. Takovými okolnostmi budou zejména majetkoprávní omezení a jejich vliv na bonum prolis, bonum sacramenti a bonum fidei.

Z praxe uvádíme jen jeden příklad:

Žalobce domáhal se na žalované manželce židovce spornou cestou rozluky manželství s tímto odůvodněním:

»Naše manželství bylo v poslední době úplně rozvráceno. V důsledku nařízení o nearijcích nemohl jsem nadále vystupovati před veřejností se svou manželkou, navštěvovati s ní veřejné místnosti, divadla, biografy atd. Naši přátelé a známí přestali se s námi stýkati. Dospívající naše dcera, která právě v této době nejvíce potřebuje péče a rady své matky, těžce postrádá, že její matka nemůže ji všude doprovázeti, a její duševní vývoj trpí stálým zdůrazňováním židovského původu její matky před veřejností. V naší domácnosti dochází proto k stálým různicím, výčítkám, hádkám, takže rodinný život stal se nesnesitelným.

Jako manžel židovky podléhám těžkým majetkovým újmám, neboť dle nařízení min. financí ze dne 23. I. 1940 veškeré platy v můj prospěch jsou skládány na vázané konto. U mého zaměstnavatele hrozí mi propuštění. Mé jmění nestačí pak, abych mohl své rodině poskytnouti prostředků na udržení slušné dosavadní životní úrovně. Dalším soužitím se žalovanou byl bych proto existenčně zničen a se mnou i moje dcera.

Vším tím způsoben byl mezi mnou a žalovanou takový rozvrat manželský, že nelze na nás spravedlivě požadovati, abychom v manželském společenství setrvali.«

Krajský soud civilní v Praze vyslovil rozsudkem rozlukou bez viny stran s tímto odůvodněním:

»Soud zkoumaje, zdali je dán hluboký rozvrat manželství sporných stran, zjistil na základě výpovědi služebné, která jest zaměstnána u sporných stran již 7 let, že v manželství sporných stran nastaly značné různice v posledním roce způsobené tím, že žalovaná je židovka, takže žalobce nemohl s ní navštěvovati divadla a jiné veřejné místnosti. To vedlo mezi spornými stranami k výčítkám a hádkám, aniž by snad některá strana měla vinu na těchto hádkách.

Na základě takto zjištěných okolností došel soud k přesvědčení, že jest zde skutečně tak hluboký rozvrat manželství sporných stran, že nelze na nich spravedlivě požadovati, aby v manželství dále setrvaly a že vinu na rozvratu takto vzniklém nelze přičítati žádné straně.

Tím je dán rozlukový důvod ve smyslu § 13 lit. h) zák. č. 320/19 Sb. z. a n.«

Rozsudek nabyl moci práva.

Pokud je manželčino výživné upravené smírem výživným ze zákona.

Jde o to, zda je manželčino výživné upravené smírem, uzavřeným mezi manžely, výživným ze zákona a zda tudíž požívá privilegovaného postavení při vedení exekuce (§ 1, odst. 2 zák. č. 314/20 ve znění zák. č. 177/24 Sb. a řada jiných předpisů, srovn. Kom. Rouček-Sedláček II, str. 634 a násl.) a odiosního privilegia v příčině opravných prostředků v případě § 502, odst. 3 ve znění čl. I, č. 2 zák. č. 251/34 Sb. V důvodech rozhodnutí č. 14.842 Sb. n. s., podle něhož je i výživné upravené smírem mezi manžely, uzavřeným při dobrovolném rozvodu (§ 105 obč. zák.), výživným ze zákona, bylo vysloveno, že se smlouvou ani nezrušuje dosavadní zákonný nárok manželčin, ani se jí nezřizuje nárok nový, spočívající jen na smlouvě, nýbrž, že právní důvod vyživovacího nároku, i když se upravuje smlouvou, vznikl již sňatkem a tkví v předpisu § 91 obč. zák. (srovn. též rozh. č. 6211 Sb. n. s.). Nové hledisko vneslo do věci rozh. č. 16.915 Sb. n. s., v němž nebylo uznáno za zákonné výživné, příslušející manželce ze soudního

smíru, sjednaného po rozluce manželství zaviněné oběma stranami.

Otázku, zda manželčino výživné upravené smírem je výživným ze zákona, či ze smlouvy nelze řešit bez náležitého zřetele na to, zda jsou v době uzavření smíru a za jeho platnosti splněny předpoklady, s nimiž zákon jinak spojuje manželčin zákonný nárok na výživné. Tento nárok (§ 91 obč. zák.) není totiž bezpomínečný, nýbrž zaniká, došlo-li k rozvodu z její viny (§ 1264 obč. zák.), a jen v případě, došlo-li k rozvodu z viny obou stran může být manželce přiznán nárok podle dv. dekr. č. 531/1841 Sb. z. s. Pravoplatností rozlukového výroku zaniká pak uvedený manželčin nárok v každém případě, ať rozlukou zavinila, čili nic, nevině manželce však přísluší nárok na zadostiučinění (§ 1266 obč. zák.). Praxe klade tento nárok na roveň výživnému a podle toho s ním též nakládá (srovn. rozh. 14.435, 13.838, 13.375, 11.123 Sb. n. s.). Je tudíž možné, že strany uzavírajíce vzhledem k zamýšlenému nebo prováděnému sporu o rozvod nebo o rozlukou — neboť jen takovýto smír je platný (§§ 93, 879 obč. zák., rozh. 16.826, 16.186, 12.091, 9128 Sb. n. s., — o manželčině výživném smír, upravují svoje práva a závazky v tomto směru buď v rámci manželovy zákonné vyživovací povinnosti (§§ 91, 1264, 1266 obč. zák.) nebo bez ohledu na tuto povinnost. V tomto případě, zavazuje-li se manžel k placení výživného, třebas manželka na ně podle zákona nárok nemá (smír se uzavírá po pravoplatném sporu o rozvod neb rozlukou a bylo v něm uznáno na výhradnou vinu nebo na spoluvinu manželčinu), jde o ryzí výživné smluvní, které nepoživá uvedených výhod.

Podle toho, co bylo řečeno, lze případy, které přicházejí při řešení naší právní otázky v úvahu rozdělit do

tří skupin: 1. Výživné upravené smírem, uzavřeným po pravoplatném sporu o rozvod neb rozlukou, v němž bylo uznáno jen na vinu manželovu a kdy tedy má manželka nárok na výživné podle §§ 1264 neb podle § 1266 obč. zák. je výživným ze zákona. 2. Výživné upravené smírem uzavřeným po pravoplatném sporu o rozvod neb o rozlukou a v němž bylo uznáno jen na vinu manželčinu nebo též na vinu manželčinu nebo bez viny stran (srovn. rozh. 5719, 3861 Sb. n. s.) není výživným ze zákona, nýbrž výživným smluvním, jehož právním důvodem je darování nebo jiný právní důvod, nikoli však manželova povinnost stanovená v §§ 1264, 1266 obč. zák. Bylo-li po dobu od pravoplatnosti rozvodu do povolení rozluky přiznáno manželce výživné podle dv. dekr. č. 531/1841 Sb. z. s. je ovšem i ono výživným ze zákona. 3. Do třetí skupiny lze zařadit případy, byly-li smíry o výživném uzavřeny v době, kdy manžel měl zákonnou vyživovací povinnost, tato povinnost však později zanikla proto, že bylo uznáno na rozvod neb rozlukou z viny manželčiny neb z viny oboustrané neb bez viny stran. Předpokládáme-li, že platnost smíru nebyla omezena jen na dobu do rozvodu nebo do rozluky (srovn. na př. rozh. 10.286 Sb. n. s.), přestává být pravoplatností sporu o rozvod neb rozlukou s uvedeným výsledkem poskytované výživné výživným zákonným a nastupuje právní důvod smluvní, jemuž daly strany již při uzavírání smíru výraz tím, že vyjádřily ať výslovně, ať zněním celého smíru vůli, aby uzavřený smír platil i po sporu o rozvod neb rozlukou, beze zření na jejich výsledek. Z uvedených důvodů je nutné, aby manželka při vymáhání výživného upraveného smírem uvedla a doložila v exekučním návrhu (§ 54 č. 2, 3 ex. ř.), proč vymáhané výživné je výživným

ze zákona, neboť soud povolující exekuci, musí tuto otázku zkoumati z úřední moci. Frant. Bauer.

proti ní, jsou příslušné podle § 1, čís. 1 nařízení ze 14. dubna 1939 německé soudy. Frydrych.

Smlouva o rozsudím mezi německým státním příslušníkem a příslušníkem Protektorátu.

S výhradou, že není povoláno autoritativně vykládati právní otázky, sdělilo ministerstvo spravedlnosti rozhodčímu soudu jednomu Svazu průmyslových podniků toto:

Ustanovení čtvrtého oddílu civilního řádu soudního o řízení rozhodčím nebyla dotčena předpisy nařízení ze dne 14. dubna 1939 o německém soudnictví v Protektorátu Čechy a Morava a o výkonu občanské pravomoci v Protektorátu Čechy a Morava (Říš. zák. I, str. 752 a 759). Může proto býti smlouva o rozsudím mezi německým státním příslušníkem a příslušníkem Protektorátu platně uzavřena.

Co se však týče platnosti smluv o rozsudím ujednaných před nabytím účinnosti nařízení o německém soudnictví v Protektorátu Čechy a Morava ze dne 14. dubna 1939, dlužno pečlivě uvážit v jednotlivém případě, zda politickými událostmi nedošlo ke zrušení smlouvy o rozsudím proto, že se okolnosti a poměry pozměnily tou měrou, že by slušelo míti za to, že kdyby strany byly předvíдалy tyto změny, nebyly by učinily úmluvy o rozsudím (srov. rozh. nejv. soudu z 12. ledna 1920, R I 23/20, č. 373 Sb. n. s.). Toto stanovisko může arci vésti k výsledku, že německou stranu nebude lze pokládati za vázanou smlouvou o rozsudím. Bylo by proto třeba, aby v každém případě byl předem v tom směru učiněn na německou stranu dotaz.

Upozorňuje se, že pro žalobu na zrušení rozhodčího výroku (§ 596 c. ř. s.), který byl vydán pro osobu německé státní příslušnosti nebo

Přípustnost opravných prostředků proti usnesení podle § 394 ex. ř.

Podle § 402, odst. 2 ex. ř. ve znění čl. II. zák. č. 314/36 Sb. není proti rozhodnutí soudů druhé stolice o zatímních opatřeních dalších opravných prostředků. Plen. rozh. čís. 14.573 Sb. n. s. bylo uvedené zákonné ustanovení vyloženo v tom smyslu, že tento výjimečný předpis platí jen pro druhý oddíl druhého dílu exekučního řádu o prozatímních opatřeních, zůstalo však dále pochybným, zda uvedený předpis platí ve všech případech, na něž se vztahují §§ 378—402 ex. ř., či jen v oněch, které mají povahu prozatímnosti a přechodnosti (srov. důvody plen. rozh. č. 14.573 Sb. n. s.). Takovouto právní povahu nemá usnesení o náhradě majetkové škody, která byla odpůrci způsobena navrženým a povoleným prozatímním opatřením (§ 394 ex. ř.). V rozh. č. 15.022 Sb. n. s. odmítl nejvyšší soud dovolací rekurs proti usnesení rekursního soudu, jímž tento napadené usnesení zrušil a prvému soudu uložil nové jednání a rozhodnutí, vycházející z názoru, že se nové ustanovení § 402, odst. 2 ex. ř. vztahuje i na tento případ. Tato praxe však byla v rozh. č. 17.226 Sb. n. s. opuštěna a dovolací rekurs proti změnujícímu nebo zrušovacímu usnesení s výhradou pravomoci (§§ 78 ex. ř., 527 cřs.) uznán přípustným v podstatě z toho důvodu, že řízení o majetkovou náhradu podle § 394 ex. ř. není již řízením o povolení neb provádění prozatímního opatření, nýbrž řízením zvláštním, které již nemá povahu prozatímnosti a přechodnosti a které se provádí teprve po té, kdy vlastní řízení o prozatímním opatření již skončilo.